

Beleidsplan Stichting Utrechtse Bachcantatediensten 2023-2027

1. Inleiding

De doelstelling van de Stichting Utrechtse Bachcantatediensten luidt: De stichting stelt zich ten doel, uitgaande van een oecumenisch gezindheid, het ten gehore doen brengen van cantates van Johann Sebastian Bach. En zo worden sinds 1967 in Utrecht dan ook cantates uitgevoerd. Al jarenlang wordt echter de naam Bachcantates Utrecht (oftewel BCU) gehanteerd, zo ook in dit beleidsdocument.

Conform de doelstelling organiseert de BCU al 55 jaar lang tien keer per jaar een uitvoering van een (meestal kerkelijke) cantate van Johann Sebastian Bach, met soms een extra werk. De uitvoeringen vinden normaliter plaats op de eerste zondag van de maand, van september tot en met juni van het daaropvolgende jaar, in de Geertekerk in Utrecht.

De Stichting is niet gebonden aan enige kerkelijke gezindte of levensbeschouwelijke organisatie. De Stichting hecht er echter grote waarde aan om, voorafgaand aan een uitvoering van een cantate van Johann Sebastian Bach, deze door middel van een inleiding van een maatschappelijke context te voorzien. De BCU heeft geen winstoogmerk.

Het functioneren van de BCU is bijna volledig in handen van vrijwilligers. Een onbezoldigd bestuur is verantwoordelijk voor de gang van zaken waarbij een grote groep vaste vrijwilligers de activiteiten vormgeeft. Zowel koorzangers als orkestmusici zijn amateurs. Maar om een goed muzikaal niveau te verwezenlijken werkt de stichting met een vaste, professionele dirigent en betaalde solisten.

In dit beleidsplan wordt kort uiteengezet hoe de stichting is georganiseerd, wat haar activiteiten behelzen en hoe zij deze uitvoert en met welke middelen. Daarna worden voor de periode van 2023 tot en met 2027 de hoofdlijnen van het beleid uitgewerkt. Een beleid dat ertoe moet leiden dat ook aan het eind van 2027 de Stichting nog steeds volledig in staat is haar doelstelling te vervullen.

2. Organisatie

De organisatie bestaat, zoals gezegd, uit een bestuur en daarnaast een groep vaste vrijwilligers. Allen zijn onbezoldigd. De dirigent is verantwoordelijk voor de muzikale aspecten van de uitvoering van de cantates en is de enige betaalde kracht binnen de organisatie. Optredende solisten krijgen een bescheiden vergoeding evenals de repetitoren die een ondersteunende rol spelen bij het koor.

Het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor de vaststelling en uitvoering van het beleid en voor de algehele bedrijfsvoering van de Stichting. Alle bestuursleden functioneren op basis van gezamenlijke bevoegdheid. Het bestuur vergadert minimaal 8 keer per jaar volgens een vast vergaderstramien.

Samenstelling per 1 januari 2023

Voorzitter:	Peter Klusener
Vicevoorzitter:	vacature
Secretaris:	Daan Ponsteen
Penningmeester:	Jan Luiten van Zanden
Orkest Coördinator:	Marieke van der Haar
Koor Coördinator:	Joke Kammer - Veldheer
Pr-coördinator:	Jessica Dijkman

De vrijwilligers

Naast het bestuur zorgt een vaste groep van ongeveer ervoor dat de locaties voor repetities en uitvoeringen op tijd gereed zijn en weer goed worden achtergelaten. Ook zijn er vrijwilligers voor het onderhouden van de website, het produceren van een nieuwsbrief, het identificeren van solisten en het verzorgen van bladmuziek voor koor en orkest. Twee formele onderdelen van de organisatie zijn:

Kascontrolecommissie

Deze commissie bestaat uit twee, financieel goed ingevoerde, personen die aan de hand van duidelijke richtlijnen de financiële boekhouding op jaarbasis controleren en het bestuur adviseren over het beheer van de financiële middelen van de stichting.

Programmacommissie

Deze commissie bestaat uit 4 personen, de dirigent, de twee organisten en een bestuurslid, die een gedegen kennis hebben van het cantatewerk van Bach en van de BCU. Voor elk kalenderjaar leggen zij een programmavoorstel voor aan het bestuur aan de hand van een aantal vaste criteria. Het bestuur stelt het programma vast.

3. Activiteiten

Bij de keuze van de 10 cantates uit het cantate werk van Bach voor het jaarprogramma wordt in principe uitgegaan van de zon- en feestdagen van het kerkelijk jaar. Bij bijzondere gelegenheden, of bij het ontbreken van een geschikte cantate kan hiervan afgeweken worden. Als er voor het koor in een cantate weinig te zingen is, wordt extra werk geprogrammeerd.

Het cantateseizoen loopt van september tot en met juni van volgend jaar. De repetities en uitvoeringen volgen een vast stramien en de opbouw van het cantateweekeinde heeft zich ruimschoots bewezen en is al meer dan 40 jaar nagenoeg hetzelfde.

De repetities vinden plaats op de vrijdagavond voorafgaand aan de uitvoering, die normaliter op de eerste zondag van de maand plaatsvindt in de Geertekerk te Utrecht, waar de BCU een meerjarig huurcontract mee heeft.

4. Financiën

Inkomsten

De stichting kent verschillende bronnen van inkomsten:

Collectes: Na afloop van een uitvoering wordt gecollecteerd onder toehoorders en deelnemers. De collectes dragen voor ongeveer 40% bij aan het totaal van de inkomsten en vertonen door de jaren

heen een vrij constant beeld. Het gebruik van de QR-code, die op het programmabladd staat, draagt verhoudingsgewijs steeds meer bij aan deze inkomstenbron.

Donateurs: De stichting mag al jaren rekenen op een aantal zeer trouwe donateurs. Zij zorgen voor ongeveer 40% van de inkomsten. Ook deze bron van inkomsten toont een vrij constant niveau.

Subsidies: De stichting ontvangt al een flink aantal jaren op reguliere basis een zogenaamde 'basissubsidie' van de gemeente Utrecht die ongeveer 15% van de inkomsten betekent. Voor bijzondere activiteiten, zoals bijzondere uitvoeringen of een jubileum, worden gericht extra subsidies aangevraagd.

Legaten: tot nu toe heeft de stichting nog weinig legaten ontvangen maar de verwachting is dat dit gezien de vergrijzing wel eens toe zou kunnen nemen.

Overige inkomsten: Incidenteel maken andere muziekgezelschappen gebruik van het BCU-orkest waarvoor de stichting dan een vergoeding vraagt.

Bestedingen

In lijn met het vrij continue karakter van de activiteiten kent ook de uitgavenkant van de stichting een aantal stabiele vaste componenten.

De belangrijkste kostenpost wordt gevormd door de artistieke leiding en invulling, bestaande uit de honorering van de vaste dirigent en vergoedingen voor repetitoren en solisten. Hiermee is normaliter 45% van de begroting gemoeid.

De tweede grote post betreft wordt gevormd door de huur van locaties voor repetities en uitvoeringen. Hiervoor wordt jaarlijks 30% van de begroting ingeruimd.

Andere, wat kleinere, posten worden gevormd door de aanschaf van bladmuziek (10%), pr-materialen 5% en algemene kosten (10%).

Vermogen

Het vermogen van de stichting bestaat in principe uit het eigen vermogen dat dient om een mogelijke onverwachte en ernstige terugval in inkomsten te compenseren. Daarnaast zijn er reserveringen voor duidelijk gedefinieerde en speciale activiteiten.

Beheer

Het algemene beheer van de fondsen berust bij de penningmeester terwijl de uiteindelijke verantwoordelijkheid bij het bestuur ligt. De penningmeester legt daartoe jaarlijks verantwoording af aan het bestuur. Dit op basis van een door het bestuur goed te keuren jaarbegroting, jaarrekening en balans. De bevindingen van de onafhankelijke kascontrolecommissie over de financiële jaarrapportage vormen daarbij een belangrijke onderbouwing.

5. Beleids-elementen

Uitgangspunt: Het voornaamste doel van het hier geformuleerde beleid is dat ook aan het eind van deze beleidsperiode de BCU in staat is om op betekenisvolle wijze aan haar doelstelling te voldoen i.e. het ten gehore brengen van cantates van Johann Sebastian Bach, waarbij zoveel mogelijk het huidige model van 10 cantates per seizoen gehandhaafd wordt.

Daarbij: de muziek van Johann Sebastian Bach moet niet alleen iets betekenen voor geschoolde musici of mensen die zich uitsluitend richten op de muziek van Bach. Wij mikken op een zo breed mogelijk publiek en hechten er daarom groot belang aan de laagdrempeligheid van de uitvoeringen te handhaven.

Met deze positionering onderkent de BCU een aantal factoren die de komende jaren een belangrijke rol zullen spelen bij het blijvend functioneren van de Stichting en het voldoen aan haar doelstellingen. Er zijn enerzijds factoren die een bedreiging zijn maar anderzijds zijn er factoren die benut kunnen worden om de bedreigingen het hoofd te bieden.

Omgaan met vergrijzing: vergrijzing is al vele jaren een belangrijk punt van aandacht. Dat geldt zowel voor deelnemers, toehoorders als donateurs. In deze beleidsperiode zal de stichting dan ook proberen ook jongeren te bereiken en te enthousiasmeren om mee te doen, zij het als zanger, of als deelnemer in het orkest. Op projectbasis kan daartoe mogelijk samenwerking worden gezocht met muziekensembles die zelf een jonger ledenbestand hebben en tevens een jonger publiek trekken.

Handhaving muzikaal niveau: laagdrempeligheid voor deelnemers (waarbij bijvoorbeeld aan zangers geen eisen worden gesteld buiten de verplichte deelname aan de repetities) is een belangrijk principe van de BCU. Toch is het ons streven om kwalitatief een goed niveau te bereiken en te handhaven

De workshop van Ton Koopman gehouden in 2023 voor de uitvoering van BWV 229 (Komm Jesu, komm) en de speciale repetities voor en uitvoering van het Utrecht Magnificat, (een nieuw werk gecomponeerd door Monique Krüs voor het 55-jarig jubileum) hebben tot het inzicht geleid dat hier vaak goede zangers op afkomen en dat daarmee het niveau stijgt.

Daarom zullen de komende jaren op regelmatige basis workshops of masterclasses worden gehouden, gericht op het verhogen van de zangvaardigheid van deelnemers. Een gewaarborgd niveau blijkt immers ook voor zangers 'van niveau' een motivering zijn om mee te doen. Daarnaast zullen we open staan voor het laten componeren van nieuwe muziek die aansluit bij ons repertoire.

Voor het orkest kan de BCU putten uit een bestand van goed geschoolde en enthousiaste musici. Zo kan, afhankelijk van de vereiste bezetting en de moeilijkheidsgraad van de cantate, elke keer een optimale indeling worden gemaakt. Enerzijds wordt er daarbij naar gestreefd om zoveel mogelijk musici mee te laten doen, anderzijds wordt er gelet op continuïteit en een kern van ervaren spelers.

Verzekeren financiële stabiliteit: De laagdrempeligheid betekent dat er geen verplichte contributie is maar een vrijwillige bijdrage wordt gevraagd. De vergrijzing kan leiden tot een afnemend publiek en daarmee kunnen ook de collecte inkomsten in gevaar komen. Het is daarom zaak onze donateurs goed aan ons te binden en het bestand waar mogelijk uit te breiden. Ook zal de mogelijkheid om geld aan de BCU na te laten meer onder de aandacht worden gebracht.

Verbreding publiek: De stichting is bekend bij een trouw en vast publiek. Deze prettige zekerheid is, met de reeds genoemde vergrijzing, echter ook een toenemende kwetsbaarheid. In de komende jaren zullen wij dan ook moeten proberen een breder publiek geïnteresseerd te krijgen in onze uitvoeringen door versterking van onze Public Relation activiteiten. Daar, waar ook maar mogelijk, moeten onze uitvoeringen op de agenda staan.

Verrijking repertoire: Daarnaast zal het drempelverlagend werken als er ook muziek ten gehore wordt gebracht die een zekere bekendheid en/of populariteit heeft bij het bredere publiek maar minder direct aan Bach gelieerd is. Dus naast de uitvoering van minder toegankelijke cantates zal er regelmatig ook plaats moeten zijn voor de uitvoering van breder bekende en populaire werken van Bach of van toegankelijke werken van andere componisten, zij het liefst uit de barokperiode.

Versterking betrokkenheid achterban: De BCU heeft, zoals boven uiteengezet, een trouwe en brede achterban. Een achterban die ongetwijfeld nog meer potentieel herbergt dan nu benut, waar het gaat om het verder vorm en inhoud geven aan het beleid. Deze achterban zullen we, met name via onze nieuwsbrief, nauwer gaan betrekken bij de stappen die de stichting wil en moet zetten.

Verbreding samenwerking: In het jubileumjaar heeft de BCU met meerdere muzikale ensembles, zoals de Nederlandse Bachvereniging, de Kathedrale Koorschool Utrecht en de Domcantorij

samengewerkt in verschillende uitvoeringen. Deze uitwisselingen waren leerzaam en dragen bij aan wederzijds bekendheid. Samenwerking op projectbasis biedt vaak meer kansen voor subsidiëring en daarom zullen we ook de komende jaren samenwerkingsmogelijkheden actief exploreren.

6. Algemene administratieve gegevens

Statutaire naam: naam: Stichting Utrechtse Bachcantatediensten

Organisatievorm: Stichting

Opgericht: 1976

KVK-nummer: 41177334

RSIN: 804177429

Bankrekening: NL37 INGB 0000101301

Postadres: Joseph Haydnlaan 53, 3533 AC Utrecht

Telefoon: 0616077470

E-mailadres: bachcantates.utrecht@gmail.com

Websiteadres www.bachcantates-utrecht.nl